

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre . . .	8 frt — kr.
Negyedévre . . .	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre . . .	10 frt — kr.
Negyedévre . . .	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre . . .	12 frt — kr.
Negyedévre . . .	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, márczius 10.

Értsük meg egymást!

Tisztelt szociálisták, szociáldemokraták agitátorok, nemzetiségi izgatók, szóval mindazok, kik a nagy tömeg nevében szoktatók mellett verni — egy egyszerű ajánlatom van: *értsük meg egymást!* Ti terhes eszméket görgettek a megvalósulás meredekjén és úgy látszik, hogy sisyphusi munkát végeztek s csak önmagatok erejét emésztitek midőn a szép bizalmat, melyet belétek helyez a nagy tömeg — lassanként elvesztitek.

Mert minden eszmének, mely hódító körutjára indul, az adja meg értékét, hathatós erejét, megvalósulásának lehetőségét, hogy ki a megpendítője. Ki szórja világra? Milyen csoport akarja megvalósulását? Mily eszközökkel működik?

A 48-as idők reformeszméi nagyrészt a nép alsó lekött osztályának kedveztek és csak közvetve az egész nemzetnek. És mégis mit látunk, talán az alsóbb néposztályból kerekedtek az eszmék hirdetői? Nem! hanem éppen az ezzel ellentétes érdekcsoport, saját rovására, de tiszta, önzetlen szándékkal tette magáévá a megvalósítást.

Ha az alsó néposztály kel föl jogait sürgetni — kétségtelen, hogy az idők nyomásának nem állhatott voln' ellen a kisebbség, de a megvalósulás semmi esetre nem ment volna végbe oly simán, oly nemesen, oly példátlan nagyszerűséggel. Az igaz eszmék sosem követel-

nek a maguk érdekében fegyvert, erőszakot. Krisztus még a mesterét védő Péterrel is helyre tette a kardot. A rabszolgaság nem egy rabszolga lázadással lett megszüntetve, hanem a humanizmus eszméi járták át a művelt nemzeteket és ezek szüntették meg azt.

Mik legyenek tehát az elvek, melyek szerint működniök kell?

Önzetlen működés társadalmi téren! Szinte komikus határu egy-egy társadalmi csoport agitálása, ha abból — mint mondani szokták — kilátszik a lóláb, ha az a maga eszméit vastag önérdékből hirdeti, ha az a maga érdekeit más felé akarja tolni. Az emberiség érdeke nem viczinális üzelem, nem állami épület, melyért a városok egész serege verseng, hanem szent meggyőződés, mely nem könyökkel, tisztelettel, mások eltiprásával jut fel céljához. Már pedig ti egyebet sem tesztek, mint egymást tiszteletjétek, rugdossátok, egymás testén akartok feljutni. A nagy elveket licitáljátok feljebb vagy alább s még a közös ellenfél érzete sem bír titeket összetartásra.

Tisztítsunk az elveken! Hagyjunk fel a tulkövetelésekkel, a téves nézetekkel. Ne akarjanak mindent megragadni, mindenből érveit kovácsolni elveik érdekében, melyekkel csak a szakadást növelik, a gyűlölséget terjesztik. Hisz nem annyira a meggyőződésre, mint jóindulatra van szükségünk egymás iránt és az többet fog használni ügyüknek mint valamennyi sophisma, követelődzés s erőszak. A sophismával másikat lehet szembeállítani, az

erőszaknak erőszakot, de az igazság csak egy. Ellentétes igazság nem létezik. Tisztuljanak az elvek. A tiszta arany menyisége jobban belátható, mint a tengeri salakkal együtt, melyből a kohóban kiizzott. Hagyjuk el a salakot, melyek csak kárára vannak az elvek megvalósulásának.

Nincsen abban semmi elfeladás, de azt hiszem, hogy tisztázni akarjuk a helyzetet s nem még bonyolítani. De hogy ez megtörténhessen — először meg kell tanulni, hogy önmagának senki sem lehet bírása s ha áll ez az egyesre, annál inkább áll a nagy tömegre, melyben egyesek vannak egyesülve hason célokkal. Ne azt emlegessük, hogy mi hasznos nekem, hanem hogy mi fér meg a mások kára nélkül.

Ezen irányban mindenki talál ki vezető utat a tömkelegből. És így talán sikerülni fog egymást végre-valahára teljesen megérteni.

Sainte Hilaire.

Az autonómia ügye. Az autonómia ügyében kiküldött kilenczes bizottság hétfőn, márczius 14-én délelőtt 10 órakor 9-ik ülését tartja gr. Szapáry Gyula elnöke alatt a főrendiházban. Nagyváradról dr. Hoványi Gyula jogtanár, a kilenczes bizottság előadója vesz részt az ülésen.

A nemzeti ünnep. Az eredeti törvény javaslatban, mely április 11-ének országos megünnepléséről szól, nevezetes változást tettek.

Meg volt a nemzet tudatában márcz. 15-ének

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Megtartotta.

Irtá: Deér.

Mikor Gereben Ákos megtudta, hogy az édes apja halálán van, nem igen látszott rajta, hogy valami nagyon megrenditené a dolog. Egész nyugodtan fogadta a hírt. Ugy látszik el volt rá készülve. Az édes apja, az öreg Gereben Imre, biz már jól benne volt az időben. Lehetett már vagy egy hatvanhét esztendő. Hát biz elég szép idő, hogy az ember utána örökre behunyja a szemét.

Aligha így nem gondolkodott Ákos is, az az öreg Gereben egyetlen fia, ki a fővárosban lakott s ott volt neki valami előkelő állása.

Az inasának meghagyta, hogy csomagoljon; ő maga meg egynéhány ismerősét ment felkeresni. Ki tudja, hátha huzamosabb ideig kell otthon időznie. Legalább tudják itt, hogy hol, merre jár.

Mikor aztán mindennel készen volt, kihajtatott az állomásra. Azután bevetette magát egy első osztályú kocsiába s most már aztán a gőzmasina dolga volt, hogy őt haza szállítsa.

Este lévén, Gereben Ákos nyugodni szere-

tett volna. Végig dőlt a bársony pamlagon. De hiába, az álom kerülte szemét.

Csak most, mikor már uton volt, érezte, hogy valami nyugtalanság szállja meg lelkét.

Kereste az okát. Atyja rosszul tette rejlik tán az ok? — gondolta. Pedig nem az volt.

Igaz, szerette az atyját. De hát öreg ember az már s örökké az sem élhet. Ha, pedig meghal az öreg, hát biz nem utolsó dolog korlátlan ura lenni a hatalmas Gereben birtoknak.

Más oka van annak a kínos nyugtalanságnak, Gereben uram!

Ákos is kezdett sejteni valamit. Eleinte csak valami homályos, bizonytalan sejtelem volt az, a mi lelkében derengett.

Valami titkolt, eltakart emlék, melytől szabadulni szeretett volna. Ez az emlék odaviszi őt a kis falujokba, a hatalmas, méltóságos Gereben curiára. Aztán még tovább lát. Feltűnik előtte az a másik curia ott a falu közepén, a Sajókék portája.

Mikor aztán erre gondol, hát akkor már csak eszébe jut az a szép szőke leány is ott a Sajókék curiáján, a szép Sajó Piroška.

Gereben Ákos úgy érzi, hogy a vér arczába szökik, mikor erre a leányra gondol.

Nem az emlékezés, nem a titkos, féltett ábránd kergette azt oda, hanem a — szegény . . .

Van is rá oka, hogy elpiruljon. Mert biz nem tagadhatja el, hogy csunyan, becsületes férfhoz nem illő módon bánt el azzal a leánnyal.

Szerelmet hazudott neki, míg otthon volt. Igért neki mindent. Az a szegény leány szűzies ártatlanságában hitt neki, bizott benne és várt reá.

Pedig Ákos már rég elfeledte a neki tett ígéretet ott a fővárosban.

Igaz, hogy néha-néha eszébe jutott silyenkor érzett is egy kis lelkiismereti urdalást; de hamar tultette magát rajta.

Fiatalok voltunk mind a ketten. A fiatalos tűz elragadt bennünket, ki venné ezt komolyan? — gondolta magában Ákos.

Pedig az a leány nagyon komolyan vette. És azt tudta, érezte Ákos is. Azért félt olyan nagyon a találkozástól. Mert hát ha haza megy, nem kerülheti el, hogy a leánnyal találkozzék.

Erre a gondolatra aztán mégis csak összeszorult a szíve. Félt a találkozástól.

— Eh! mit gyötöröm magam ily ostoba gondolatokkal! — szolt magában Ákos — ha találkozom vele, hát jó. Hideg leszek s majd

Aranyi és Róth

Nagyvárad, Zöldfa-utca 36.

A tavaszi idény beálltával ajánlják a legjobb minőségű fekete, barna és zöld cipőket a legolcsóbb árban. — Valódi „Ita“ és „Pichler“-féle kalapokat. — Nyakkendő különlegességek.

Kész fehérneműek a legszebb kivitelben.

ünnepe az első percztől fogva, mikor tehettem, meg is ünnepelte mindig s a kormány be is látta, hogy nemzeti ünnepeket csak úgy rendeleti uton átteni más napra nem lehet, legfeljebb még egy ünnepet csinálni a másik mellé.

Most kihagyták a bizottsági tárgyaláson a javaslatból azt, hogy »minden időkre« nemzeti ünnep marad április 11-ike s ennek következtében úgy alakul át a törvény javaslat, hogy az idén, az 50 éves évfordulón a király és a törvényhozás együtt ünneplik meg a 48-as törvények szentesítésének napját április 11-én, de az idén is és mindenkorra fennmarad nemzeti ünnepül a márczius 15-ike.

A szabolcsmegyei szocialisták elítélve.

— Perjéssy ügyész működése. —

A nyíregyházai büntető törvényszék két napi végtárgyalás után tegnap hozott ítéletet a leveleki szocialisták bűnügyében, akik a vád szerint október 21-én hatóság elleni erőszakot követtek el, mert a főszolgabírótól erőszakkal elvették a hivatalos iratokat. Harminczketten kerültek emiatt a vádlottak padjára.

A tárgyalás második napján nagyobb érdeklődést tanusított a közönség, mely sűrűn megtöltötte a hallgatóság részére fenntartott padosorokat.

A törvényszék elnöke Dicsőffy Sándor volt, a vádhatóságot dr. Perjéssy Mihály, Nagyváradról ideiglenesen kirendelt kir. ügyész képviselte, négy vádlottat pedig dr. Jánossy ügyvéd védelmezte.

Elsőnek ma Gresó Györgyöt hallgatta ki a törvényszék. Gresó általánosan tagad és az elnök keresztkérdései alatt mind nagyobb zavarba jön. Habár a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy Pap és Lengyel szocialis elnökök által lett felhiva, most tagadja ezt. Arra a kérdésre, hogy kinek a felszólítására írta alá a szocialistákat gyűjtő leveket, ravaszul azt felelte, hogy ők a többi faluk és megyék után indultak. Kijelenti, hogy ő az elnöknek fizette az újságra való pénzt.

Id. Tóth János, a ki vezette a népet, előbbi vallomásával ellentétben ma azt vallja, hogy ő azt mondta, hogy nem kell neki ez a szolgabíró, mert nem akar igazságot szolgál-

tatni, megy ő az alispánhoz, a ki igazságosabb lesz.

Ezzel a vádlottak kihallgatása véget ért és megkezdődtek a tanukihallgatások.

Fodor László tanu terhelőleg vall Tóth János ellen és visszavonja nagyrésztben a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, mire elnöklő Dicsőffy Sándor megjegyzi, hogy a vádlottaknak vád alá helyezésében nagy része van az ő vallomásának és most mégis annak az ellenkezőjét beszéli izgatottan és heves gesztusokkal.

Balla csendőrőrmester, Makszimovics János, Jakab Ferencz, Borcsik Béla, Nyíri József, Schwarcz Emánuel tanuk kihallgatása után vádló indítványozza az összes tanuk meghiteltetését.

A tanuk megesketése után elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után dr. Perjéssy Mihály nagyvárad kir. ügyész állott fel és tartotta meg alapos, jól átgondolt vádbeszédjét.

Dr. Perjéssy azzal kezdi vádbeszédjét, hogy Várkonyi szennylapjában az anarkiát hirdette és akarta meghonosítani. A szocialisták gyűlölik az urakat, mert nadrágba járnak, gyűlölik őket, mert vagyonuk van, gyűlölik a törvényt, mert nem engedi meg nekik a földosztást, melyet ők szívökből óhajtanak. Nem pusztá szavak ezek tek. törvényszék, mondá, hanem tények ezek. A vádlottak vérszövetséget kötöttek, ennek a következménye volt az, hogy a hatóság meg akarta tartani a vizsgálatot. Ez a vérszövetségi szó ösztöklélte őket arra, hogy együtt tartsanak az utolsó csepp vérig. Ő a főszolgabíró közigazgatási előnyomoztatát teljesen jogosnak és helyesnek találja, de funkciója teljesítésében megakadályozták őt veszélyes erőszakkal a vádlottak nagyobb része. A főbujtókra súlyosabb büntetést kér, a mit a törvény meg is határoz. Főbujtókként kéri elítélni a következőket: Id. Tóth István, Lengyel János, Pap János és Popovics vádlottakat. Mint vezetőket Madarász János, Kovács György, Tokár János, Kocsák Miklós, Uzsandovszky József, Tóth Mihály és Zsurkai Mihályt, Zajác János, Balog János, Bacsó András, L. Fodor István, Cap István, Ignác Fodor János, K. Fodor János, Majláth György, K. Fodor György, Tóth

János, Gecsák Ferencz, Vájogos Gergely, Gresó György és Demeter Bálint vádlottaknál is teljesen beigazoltnak látja a tettességet és ezért mindnyájukat hatóság elleni erőszak büntette miatt kéri elítélni. Id. Tóth Istvánra még a 172. § alkalmazását is kéri alkalmaztatni, a ki izgatott és ezáltal izgatás vétségét követte el. Gresó István, Novák József, Makszimovics Gyula, Tokár Péter, Lencsés Sándor és Czupa János vádlottaknak a felmentését kéri, mint a kiknek bűnösségét nem látja beigazoltnak.

Dr. Perjéssy Mihály meggyőzően érvelt kitűnő vádbeszéde után dr. Járossy védő vette át a szót, a ki leginkább közigazgatási, közigazgatási és társadalmi bajainkat tárgyalta. A szocializmus indító okát a termény árak megkétszerezésében találja, a mikor is egyenetlenség állott elé a munkaadó és a munkás között, mert a munkabér ezután is egy állapotban maradt. A tisztességes sajtó leple alatt akadtak egyes lelketlen kufárok, a kik a magok hasznokra használták ki a helyzetet.

Egyáltalában nem tartja jogtalannak, hogy a nép ugynevezett kartelt kötött arra, hogy olyan munkabért kapjanak, hogy eltudják tartani gyermekeiket. A bizalmatlanságnak a magva már akkor nagyon elvult hintve, mikor a főszolgabíró megtartotta a vizsgálatot. Kéri védenézének teljes felmentését.

Dr. Dicsőffy elnök fél hat óra után hirdette ki a törvényszék ítéletét, mely a következő: Id. Tóth János, Madarász János, Kocsák Miklós, Popovics Mihály 8—8 havi börtönre. Kovács György, Uzsandovszky József, Zajác János, Zsurkai Mihály, Bacsó András, Balog János, Ign. Fodor János, Tóth János, Jecsák Ferencz, ifju Tóth Mihály 3—3 havi börtönbüntetést kaptak. A kir. ügyész az összes elítéltek részére súlyosbításért felebbezést jelentett be. Huszonhatot vádolt meg a vádhatóság, melyből e szerint elítéltek 14 és felmentettek 12 vádlottat.

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Nagyvárad város törvényhatósága keresztül esett tegnap két olyan fontos dolgon, amelyek a városatyák között hetek óta tárgyalat-

észre tér a leány. Ha pedig az öregem meghal, akkor úgy is végeztünk egymással, mert biz engem többet nem látnak ezen a vidéken.

Ez a gondolat aztán megnyugtatta. Mikor a végállomásra ért, egész nyugodtan, méltósággal szállt ki. A tiszta, üde falusi levegő jól esett az ő elpelyhűdt, fővárosi idegeinek s úgy érezte magát, mintha újjá született volna.

Mikor a kocsiába ült, oda szólt a kocsisnak:

— Hát öreg, hogy van az apám?

— Biz édes uram, az már a végít járja, Sietnünk is kell haza felé, mert hát ki tudja, meddig bírja még az öreg nagyságos ur.

— Hát csak hajtson öreg! — szólt Ákos.

A két tüzesvérű paripa neki is röpitette a könnyű kocsi. Hamar a faluba értek.

Mikor Sajók házához értek, Ákos odapillantott a lefüggönyözött ablakokra.

Mintha valaki félrehuzta volna azt a fehér függönyt? Vagy csak Ákos képzelődött?

* * *

Bizony igaza volt az öreg János kocsisnak, mikor azt mondta, hogy az öreg Gereben Imre a végét járja.

Nagyon rosszul volt az öreg. Csak még arra kérte az Uristent, hogy addig ne halljon meg, míg a fiával nem beszélt. Ezt a kívánságát meghallgatta az Uristen.

Ákos még életben találta az apját. Mikor

belépett az öreghez, az még mosolygott is. Gyöngye, fojtott hangon beszélt a fiához.

— Hozott Isten, fiam! Jókora jöttél. Ül ide mellém. Érzem, hogy kevés időm van még hátra, pedig egyet-mást szeretnék mondani. Figyelj csak rám.

Ákos közelebb húzta székét az ágyhoz. Nem tudta elgondolni, hogy mit akarhat az öreg mondani. Az meg csak beszélt tovább.

— Édes fiam, én meghalok. Ez már nem aggaszt, elég szép kort értem. Ügyeim rendben vannak. A végrendeletemet megtalálod a jegyzőnél. — Ezzel hát végeztünk volna.

Most másról akarok beszélni. És erre vigyázz! Fiam te nem vagy becsületes ember...

Ákos közbe akart szólni, de az öreg nem engedte.

— Ne szólj, hallgass meg végig! Aztán majd beszélhetsz.

— Te, mikor itthon voltál, szerelmet hazudtál egy ártatlan, kedves leánynak. És ez a leány hitt neked, bizott benned. Annnyira bizott, hogy azóta másra nem gondol, csak reád. Pedig sokan kerülgették már a házuk tájkát, de hallani sem akar senkiről. Az a leány nagyon szeret téged. Pedig nem érdemled meg. Te nem vagy méltó arra a nagy szerelemre. Mert hát biz te már rég elfeledted azt a derék leányt. Nem törődöttél adott szavaddal, ígéretteddel. Nem gondoltál arra a leányra. Azt hitted, hogy az is elfelejtett már téged. Pedig csalódtál. Az a leány még most

is szeret. A lelke összefort a tiédde és ezt a nemes, szerető lelket te megtépted, megkinoztad. Csak nézd majd meg azt a leányt! Olyan, mint egy elhervadt, elsárgult virág. És mi tette azzá?! A te hazug lelked, a te ámitásod!

— Fiam, utóljára szólok hozzád. Utolsó kívánságom, nem, akaratom és parancsom az, hogy ezt a leányt tedd boldoggá, vedd el feleségül. Mert ez a leány azt megérdemli. Én láttam, hogy mint szenvedett. Oh, az borzasztó lehetett.

— Fiam, megígéred-e haldokló apádnak, hogy feleségül veszed Sajó Piroskát? Nem akarom, hogy azt mondják, hogy egy Gereben fiu megcsalt egy becsületes, igazlelkű leányt. Szólj hát most te!

Ákos lelkében nagy zavar támadt erre a néhány szóra. Érezte, hogy az öregnek igaza van. De azért nem tudta megtalálni hamarjában az igazi utat. Érezte, hogy ő azt a leányt már nem szereti és mégis fájt neki hallani, hogy az a leány szenved, gyötörődik — ő miatta. Aztán mintha valami észébe jutott volna. Erős, határozott hangon szólt az apjához:

— Jól van atyám én megígérem neked, hogy nőül veszem Sajó Piroskát, ha ő elfogadja a kezemet.

— Köszönöm, fiam, Ezt vártam egy Gereben fiutól.

A beszéd nagyon kimerítette az öreget. Rosszabbul lett s pár óra mulva aztán bucsút mondott az árnyék-világnak.

nak, kaszinókban, körökben, kávéházakban és — a kerek asztalnál.

Hát tegnap nem nagy szerencséje volt a kerek asztalnak. Ugy a tanácsnoki állás betöltésénél (legalább ezt hirtelleg), mint a villamos vasut kérdésében a kerekasztal komániájának akarata — csüörtököt mondott.

A város két és négy lábú kisebb nagyobb alkalmazottjai már nem árvák többé; Komlóssy József, a ki eddig a polgármesteri hivatal és a szerelmes szívű mátkapárok ügyeit oldta, kötötte, átveszi a gyepőt a város majortól a csőszházig, a szénáskerttől a v.-velencei határig.

Ő fog ezután számot tartani ugy a vasdesres csikók, mint a — bikagombok felett.

Szóval: jó kézbe került a város szénája, pontos gazda vigyáz reá.

Egy másik örvendetes eseménye is volt a tegnapi közgyűlésnek. A sok csürés-csavarás után végre megoldották a villamos vasut kérdését. A budapesti társulat fényes ajánlata előtt még a legvérmesebb köztutisták is meghajoltak.

A budapesti társulat felajánl bármely telekért **126 ezer forintot**. 1933. évtől a v.-velencei vonal használatáért a városnak évi 5000 frt bért fizet. Lemond a villamos erőátvitel kizárólagos jogáról, a tiszta haszonból a következő összeget adja a városnak: 5—6% jövedelemből 10%-ot, 6—8%-ból 25%-ot, 8—10% jövedelemből 30%-ot és 10% tisztajövedelemből 40%-ot.

A többi elintézett ügyek egyik-másikánál volt némi vita.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Az ülésen **Beöthy László** főispán elnökölt.

Jelen voltak:

Dr. Baróthy Ákos, dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Csák Máté, Frankó Endre, Gyöngyösy Lajos, Guttmann József, Hlatky Endre, dr. Hoványi Gyula, dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Pallay Lajos, Palotay László, Ritoók Zsigmond, dr. Sipos Árpád, Stark Gyula, Szokoly Tamás, dr. Várady Zsigmond, Schöpplin Ágoston, Andriská Károly, Beczkay Lajos, dr. Berkovits Ferencz, Bertsey György, Csobánecz Lajos, Déry János, Fekete László, Hoványi Géza, Ländler Ferencz, Mészáros József, Mihálovics János, Miliák József, Papp István, dr. Radó Ignác, dr. Sarkadi Lajos, Stern Herman, Schütz Albert, Weisz Károly, Amigó Mór, Berger Dániel, Frankl László, dr. Friedländer

Sámuel, Gábel Jakab, dr. Kurländer Ede, dr. Moskovits József, Szmekta György, Serényi Gusztáv, Ternyei Antal, Ullmann Izidor, Andrényi Lajos, Aufrecht Mór, Balog Döme, Bartsch Sándor, Bottó Ferencz, Czegléd Sándor, Deutsch Simon, Diósy Lajos, dr. Döri Ferencz, Farkas Izidor, dr. Grósz Albert, Harmathy Károly, Hering Sándor, Hillinger Lipót, Inceze Lajos, Janky József, dr. Kazay Kálmán, ifj. Kohn Sámuel, dr. Kutiák Ágoston, Léderer Dávid, Léva Zsigmond, Löblé Henrik, Mandel Adolf, Mayr Sándor, Miheli Adolf, Miheli Pál, Molnár Lajos, Moskovits Mór, dr. Munk Béla, Munk Jakab, Müller Salamon, Némethy Károly, Nyíry György, Óváry Sándor, Papp György, Pojnár János, Rendes Vilmos, Rimanóczy Kálmán, Schenker Mihály, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Sonnenwirth Bernát, Száhlender Károly, Sztarill Ferencz, Steiner M. Albert, dr. Vári Szabó Béla, Weinberger Jakab, Weiszlovits Adolf, dr. Buljovszky József, Rácz Mihály, Komlóssy József, Szüts Dezső, ifj. Rimler Károly, dr. Gram Károly, Sztarill János, Bordé Ferencz, Dus László, Tóth Márton, Busch Dávid, Hegedüs Géza, Jablonszky Emil, Ragány János, Nemes Jenő, Szüts István, Szántó Lajos.

A felolvasott polgármesteri jelentésnek a közigazgatásra vonatkozó részét már közzöltük.

Ezeket kívül még a következő

bejelentéseket

teszi a polgárnagy:

a »Biharmegyei kereskedelmi ipar- és terményhitelbank« a Gyermekkorház alapjára 200 koronát;

néhaj Kornstein Ignác örökösei az elsőgyenedettek istápolása és a koldulás megakadályozására alapul 400 koronát adományoztak.

A Léderer és Kálmán-féle szeszgyár r. t. fennállásának 50 éves emlékére 6000 koronát küldött a polgármesterhez különböző jótékony-czélokra.

Bejeleni a polgármester továbbá, hogy a város tisztikara és törvényhatósági bizottsága együttesen nagy mozgalmat indítottak a Gyermekkorház érdekében. Fényes városi-bált rendeztek s azonkívül a polgárság között általános gyűjtést.

A gyűjtés eredménye 4225 frt, a báltiszta jövedelme 556 frt, tehát az eddig ismert jövedelem a Gyermekkorház javára 4762 frt. Még 16 gyűjtő-iv összege ismeretlen.

Bejeleni végül a polgárnagy, hogy az 1848. márczius 15-ének 50 éves megünneplésére a tanács a polgársággal nagyobb szabásu programot dolgozott ki.

A jelentést egész terjedelmében tudomásul vették; a jótékony adakozóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak, a gyűjtést jegyzőkönyvben megörökítik.

Ákos szépen eltemettette az öregét. A temetésen találkozott először Sajóékkal.

A leány odament hozzá. Remegő hangon szólt a fiatal emberhez:

— Fogadja részvéteket Akos!

Ákos megremegett erre a félnék, lányos hangra.

— Köszönöm, Piroška, mondta száraz hangon...

Másnap Akos átment Sajóékhöz. Nagyon nyomta a lelkét az öregnek tett ígérete. Át akart rajta esni minél előbb.

Piroškát éppen egyedül találta. Odalépett hozzá, megfogta a kezét s ugy beszélt hozzá.

— Piroška, én tartozom magának valamivel. Én megfogadtam az apámnak, hogy nőül veszem magát. Én meg akarom tartani e fogadásomat. Én megkérem az ön kezét, de mielőtt felelne, egy pár szóm volna még magához.

— Valamikor régen én azt mondtam magának, hogy szeretem. Fiatal voltam, meggondolatlan. Én elszakadtam maguktól s azóta más körben, más emberek közt éltem. Öszintén szölok Piroška, mert ez most kötelességem. Én elfeledtem önt, én mást szeretek.

— Ne vegye rossz néven e nyíltságomat. Meg kellett tennem, mert csak ezek után kérhetem meg magától, hogy akarja-e, hogy eleget tegyek atyám akarzatának?

A leány halvány arca még fehérebb lett e néhány szóra. De aztán nyugodtan a fiatal

ember szemébe nézett s bár kissé halk, de határozott hangon szólt hozzá:

— Köszönöm az őszinteségét Ákos. Én fementem atyjának tett ígérete alól, s kívánom önnek, hogy legyen boldog egész életén át. Isten önnel!

A leány elment. Ákos is hazafelé indult s mikor kiért az utcára, mosolyogva így szólt magában:

— No, a kicsikével ugyan könnyen végeztem!

Pedig talán mégsem olyan könnyen mint ő gondolta.

* * *

Mikor az öreg Gereben végrendeletét felbontották, hát Ákos biz nagyon meg volt lepve. Volt is rá oka. Mert ez a néhány sor ott állt abban a végrendeletben:

»Ha pedig fiam nem venné nőül Sajó Piroškát, akkor egész vagyonom pénzzé teendő s ez összegből egy templom építendő itt a falumban.«

Hát biz ez kissé famózus dolog. Bezzeg bánta már Ákos, hogy ugy elnamarkodta a dolgot Piroškával.

— Eh! majd jóvá teszem — gondolta magában.

Az öreg Sajó éppen ott volt a végrendelet felbontásánál, hát Ákos mindjárt megkérte a leánya kezét.

A tanácsnok választása.

Mint a telt méhkas népe, egyszerre megmozdult a zsufolásig telt terem közönsége; átható moraj töltötte be az addig mozdulatlan levegőjét a teremnek.

A kijelölő választmányba Ritoók Zsigmond, Hlatky Endre és Mezey Mihály választott tagokon kívül a főispán kinevezte: Palotay Lászlót, Gyöngyösy Lajost és Hoványi Gézát egyidejűleg a főispán a kijelölés tartamára az ülést felfüggesztette.

Tíz percnyi tanácskozás után az újból megnyitott közgyűléssel tudatta a főispán, hogy a bizottság kijelölte: Komlóssy József h. tanácsnokot, Lázár Márton kir. altügyészt és Dus László v. főügyészt. A Komlóssy nevének említésénél kitört az éljenzés, hogy a főispán alig juthatott pár perczig szóhoz.

A főispán a szavazást elrendelvé, a szavazatszedő küldöttséget a következőképen alakította meg: elnök: Mezey Mihály, tagok: Schöpplin Ágoston és Farkas Izidor, jegyző Szüts Dezső.

Az eredmény megfelelt a várakozásnak, beadott összesen 110 szavazatot; ebből nyert:

Komlóssy József 72,

Lázár Márton 34,

Dus László 3

szavazatot, 1 szavazólap üres volt, s így Komlóssy József 38 viszonylagos szótöbbséggel gazdasági tanácsosnak választatott.

*

Elnöklő főispán ezután kijelentette, hogy a Komlóssy József megválasztása által megüresedett I. aljegyzői állást az ápril havi közgyűlésen fogják választás által betölteni.

Együttal a szükséghez képest a főispán Kalmár Lajos v. fogalmazót tb. aljegyzővé, dr. Nemes Áron orvos-tudort tb. városi kerületi orvossá nevezte ki.

*

Az ág. ev. hitközség ajánlatot tett a városnak, hogy a közös tulajdont képező Fábian-féle ház felét, mely a városé, vagy részére adja át 9000 frtért, vagy nyilvános árverésen adja el.

A nyilvános árverésen leendő eladást ki-mondották, azzal, hogy 9000 frton alul nem adják el.

Kiss Lajos és Peiser Károly részére a kért közttereket névszerinti szavazással átadták.

Az öreg nem tudott semmit a történetekről. Magával hívta Akost, hadd szóljon az a leánynak.

Mikor Piroška megtudta a dolgot, atyjának nem szólt semmit, hanem azt mondta, hogy Akossal szeretne beszélni. Az öreg magukra hagyta. Akkor aztán a leány beszélt. Olyan bánatos volt a hangja.

— Látja Akos, ez nem szép öntől, így megkínózni, meggyötörni az én lelkemet. Tudja maga nagyon jól, hogy én szeretem. És mégis ily csunyán bánik velem. De jó, én meg akarom mutatni, hogy mennyire szeretem magát. Ön meg fogja kapni atyja vagyonát, ezt fogadom.

Akos azt hitte, hogy a leány beleegyezik a házasságba, örömmel ragadta meg a leány kezét.

— Köszönöm Piroška, köszönöm!

Az a leány meg olyan szomoruan mosolygott. Ki tudja, mire gondolt?

* * *

Harmadnap ujra temetés volt a faluban. Sajó Piroškát temették.

Sok mindenfélét rebesgettek a halálról, de senki sem tudta az igazat.

Csak Gereben Akos érezte, hogy ő az oka Piroška halálának. Valami homályos sejtelem derengett a lelkében. Az a leány megfogadta, hogy urává teszi őt megholt atyja vagyonának. Megtartotta a fogadását.

A villamos vasut építése.

A választás mellett a villamos vasut építése volt a legérdekesebb tárgya a közgyűlésnek.

A városi tanács ismerteti az ügy eddigi fázisait: azzal, hogy a közúti vasut fellebbezését a miniszter elutasította. Az utolsó határidőig csak a budapesti részvénytársaság villamos vállalatok részére adott be újabb ajánlatot, a mely még felbontatlan. Bontassa fel a törvényhatóság s határozzon a kérdésben.

Zajos helyeslés, éljenzés és halljuk kiáltások között bontották fel a budapesti társulat ajánlatát, mely a következőképp hangzik:

Nagyságos Polgármester Ur!

Nagyvárad t. h. j. f. város törvényhatósági bizottságának f. hó 13-án tartott ülésében hozott határozata alapján ezenel van szerencsém újabb ajánlatunkat a nagyvárad városi közúti vasut létesítésére és a villamos árammal ipari czélokra (világítás kizárásával) való felhasználására benyújtani: Az ezen ajánlatunkat tartalmazó szerződési tervezetek megfelelnek a Nagyságodhoz f. hó 12-én benyújtott s ezennel is fentartott ajánlatunkban elfogadott feltételeknek, a következő jelentékeny újabb kedvezményeket tartalmazó módosításokkal:

1. A városnak a tiszta haszonban való részesedését felemeltük olyképen, hogy a részesedés a következő volna:

a) A vállalkozó által felállított mindenkor mérleg szerint kimutatott tiszta nyereségnek már az öt százalékot meghaladó, de hat százalékot meg nem haladó részéből tíz százalékot.

b) A tiszta nyereségnek hat százalékát meghaladó, de nyolcz százalékot meg nem haladó részéből 25 százalékot.

c) A 8 százalékot meghaladó, de 10 százalékot meg nem haladó részéből harmincz százalékot.

d) A 10 százalékot meghaladó részéből 40 százalékot kap a város.

2. Ezenfelül van szerencsénk kijelenteni, hogy készek vagyunk úgy a vasuti, valamint az erőátviteli szerződést és pedig az utóbbi *minden kizárólagossági jog nélkül* meg; de a város közönsége czélszerűbbnek tartaná az új erőátvitel tekintetében velünk nem szerződni, készek vagyunk a vasutra vonatkozó ide mellékelte szerződést az erőátviteli szerződés nélkül is megkötni és ezen esetben csak azt kötnök ki, hogy ha a város később mással kívánnék hasonló szerződésre lépni, erre nézve nekünk egyenlő feltételek mellett előjog biztosítsák.

3. A vasuti szerződés 54. §-ába megjelölt telkek bármelyikeért általunk f. é. január 12-én kelt beadványunkban felajánlott 100.000 frtot ezennel **126,000 frtra emeltük fel.**

A f. évi január 12-iki beadványunkban a város részére az 1933-ik évtől kezdve a tudvalevő kolozsvári-utcai vonalrész használatáért felajánlott évi 5000 frtnyi bérfizetési kötelezettségünket az itt benyújtott vasuti szerződési tervezet 1. §-ának utolsóelötti bekezdésében vetjük fel.

Összes eddigi beadványainkban foglalt egyéb ajánlatainkat is önmagunkra nézve továbbra is kötelezőknek elismerjük.

Kiváló tisztelettel stb.

A felolvasást zugó éljenzéssel fogadták s **B e c z k a y**, ki felszólalni akart, a szünni nem akaró »Eláll!«-ra leült.

A főispán felemlitette, hogy a budapestinek a kormánytól engedélye nincs, ezért a szerződés csak annak kinyerése után köthető meg.

H o v á n y i Géza azonban rögtön megfejtette a dolgot. A terület a városé, a felett tehát feltétlenül rendelkezik, annál inkább, mert a határán nem terjed túl a vasutvonal. A törvény világos és kizárólagos jogot ad a városnak. A miniszter joga az építés műszaki felügyeletére terjed ki. Indítványozza, hogy a szerződés véglegesen köttessék meg a budapesti czéggel.

A budapesti társulat ajánlatát egyhangulag elfogadták s a szerződést véglegesen már most megkötik vele.

A közs. polgári fiúiskolához szükséges 1 tanári; az újavárosi elemi fiú, a v. velencei elemi fiú és leány iskolához szükséges három tanítói állás rendszeresítését egyhangulag elfogadták.

Zemplénmegye közönségének megkeresését, hogy a honvéd hadapródiskolák kedvezményes tandíjfizetés a törvényhatósági alkalmazottak gyermekeire is kiterjesszessék, pártolól fogadták el.

Gerő Armin személyes pótléka.

Gerő Armin l. r. alkapitány részére a tanács, tekintettel buzgó, fáradhatatlan működésére, évi 300 frt fizetésemelést javasol.

B a l o g h Döme nem helyesli, hogy azzal az indokolással, miszerint **Gerő** buzgó tisztviselő, kivételt tegyenek vele. A főügyésznek is van ilyen kérelme, kössék össze a két ügyet s a jövő hónapban együtt tárgyalják. Ezt indítványozza.

M i h e l f i **Adolf** pártolja a tanács előterjesztését s felveti, hogy nem kellene-e rendőrtanácsosi állásokat szervezni.

Dr. D ö r y **Ferencz** ellenzi a személyi pótlék megadását. **Gerő** Armin 13 évi szolgálata után elég fizetést ért el. Vagy hozzák be a korpótlékat a rendőrségnél, de ne tegyenek kivételt.

Dr. B u l y o v s z k y **József** polgármester kifejti, hogy a bünvádi perrendtartás és a mezei munkásokról szóló törvény nagyon megnöveszti a **Gerő** munkáját s ezért kell korpótlékat adni.

A tanács javaslatát elfogadták.

A tanács előterjeszti a városi tisztviselők kezelő és segédzemélyzet részére adandó előlegekről szóló szabályzatot.

B e r t s e y **György** ezt szükségtelennnek tartja, mikor a polgároktól negyed közepén túl már kamatot vesz a város.

H l a t k y **Endre** felvilágosítja, hogy csak szükség esetén adják a fizetés 20%-át 12 havi visszafizetésre. Az államnál is meg van az.

B e r t s e y **György** felszólalását visszavonja s a szabályzatot egyhangulag elfogadták.

A tolonczház és óvoda építése.

A tanács előterjesztést tett a tolonczház és óvoda építésére beadott pályázatokról. A % leengedés szerint a **G u t t m a n n** és **R e n d e s** ajánlata a legolcsóbb, az ócska anyagokért azonban **S c h e r z** **Károly** vállalkozó többet igérvén, a végeredmény az, hogy **S c h e r z** **Károly** 90 frttal előnyösebb a **G u t t m a n n** ajánlatánál.

B e r t s e y **György** kifejti, hogy a biztonosan előálló pótmunkával a **S c h e r z** ajánlata drágább lesz. Indítványozza, hogy **G u t t m a n n** és **R e n d e s**nek adják ki.

H o v á n y i **Géza** pártolja **B e r t s e y** indítványát.

G á b e l **Jakab** az óvoda építésénél semmi ajánlatot nem fogad el, mert az 9000 frtért méregdrága. Így van minden városi épület.

B u s c h **Dávid** védekezett, hogy a városnak tartósabban, jobban kell építeni (?), mint magánosoknak; ezért drágább.

A B e r t s e y **György** indítványát fogadták el.

A honvéd lovassági laktanya vasfedélszerkezetére megtartott árvéréshez képest a tanács a munkálatot a budapesti szivattyú és gépegyár r. t.-nak javasolja kiadni.

Felmerült ennek folytán, hogy a laktanya terveit a miniszter még nem hagyta jóvá s a vállalkozó nem építhet.

A tanács javaslatát elfogadták.

Hosszas vita keletkezett a felett, hogy **P e i s e r** **Károly** a mai közgyűlésen átadni határozott köztérre kivételes építkezési engedélyt kér a törvényhatóságtól.

Kapcsolatosan megtámadták a főmérnököt, hogy saját körében építési engedélyeket ad; a főkapitányt, hogy az engedély nélküli építkezéseket nem szünteti be s végül a tanácsot, hogy az építkezési engedélyeket 6—8 hónap mulva adja meg.

Végül elfogadták a tanács javaslatát, hogy **P e i s e r**nek csak akkor adható meg az építési engedély, ha a köztér átengedés ügye rendben lesz.

Az idő előre haladván, elnöklő főispán a még elintézendő ügyek tárgyalását ma délutánra tűzte ki.

Márczius 15. ünneplése.

Mindenfelé nagyban készülnek márczius 15-ikének a megünneplésére. A dicső nap emlékét félszázados évfordulóján mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogják megünnepelni s Nagyváradon is nagyban készülnek az ünnepekre. Mint már említettük a polgárság a Szent-László-téren tart ünnepélyt, azonfelül az összes iskolákban megünneplik a szabadság nagy napját.

A polgárság ünnepe.

A polgárság ünnepélye 15-ikén d. u. fél 3 órakor fog lefolyni a Szent-László-téren. A rendező bizottság mindent elkövet, hogy az ünnepély minél fényesebben sikerüljön. Este a város ki lesz világítva és a Fekete Sas nagy termében társas vacsora lesz, amelyen hivatalos beszédek mondanak: **S z á s z** **Agoston**, **H e g y e s s y** **Pál**, **d r. V u c s k i c s** **Gyula**, **B u l y o v s z k y** **József**, **H l a t k y** **Endre**, **S z o k o l y** **Tamás** és **H a l á s z** **Lajos**.

A rendező bizottság a polgársághoz a következő szövegű felhívást intézte:

Polgártársak!

Minden magyar hazafi tudja, hogy már csak néhány nap választ el a magyar nemzet történetének fénypontját képező és lelket emelő ama dicső ünnepnapjától, melyben a »szabadság, egyenlőség és testvériség« — eme szentháromság magasztos eszme diadalra jutásának 50-ik évfordulója reánk virad.

Polgártársak! Az ez év márczius 15-ikét mint a szabadság eszméinek nagy napját a szokottnál fényesebben kell megünnepelelnünk, mert hiszen márczius 15-ikét e dicsőség teljes szent napot a magyar nemzet már félszázad óta kimondhatatlan örömmel és lelkesedéssel ünnepli meg s mennyivel fokozottabb kell, hogy legyen ezen ünneplésünk ma, midőn a magyarok Istene megengedte, hogy a magyar nemzet történetének eme dicsőség teljes napja 50 év multával is reánk virradjon; miért is az igazi lelkesedésből felhevülten a legked-

vesebb kötelességünknek tartjuk Nagyvárad város tisztelt s hazafias polgárait felkérni, hogy szívünk mélyébe kitörülhetetlenül bevéselt eme magasztos és dicső öröm ünnepnap márczius 15-ik félszázados évfordulójának méltó fényvel s igaz lelkesedéssel való megünneplése végett folyó évi *Márczius 15-én a Szent László-téren délután fél 3 órakor megjelenni sziveskedjenek.*

Az ünnepély programja és sorrendje a következő:

1. »Szózat«, éneklé a nagyvárad i paras ifjak dalárdája.
2. »Megnyitó«, tartja: Szokoly Tamás.
3. »Márcziusi eszmék«, ünnepi beszéd tartja: nagytiszteletű Csák Máté ev. ref. lelkész.
4. »Óda« Fehér Dezsőtől, szavalja Gara Akos joghallgató.
5. »Hazafias dal«, éneklé a nagyvárad i paras ifjak dalárdája.
6. »Talpra magyar«, szavalja Nagy János, az iparos ifjuság képviselője.
7. »Hymnus«, éneklé az egész ünneplő közönség.

Egyben felkérjük polgártársainkat, hogy márczius 15-ik, mint a szabadság legdicsőbb ünnepnapjainak fényét házaik fellobogozásával, 15-én este fél 8 órakor leendő kivilágításával emelni sziveskedjenek.

Este 8 órakor társas vacsora a Fekete Sas vendéglő nagytermében, melyre a polgárságot tisztelettel meghívjuk.

Hazafias tisztelettel:

a rendező bizottság nevében

Hlatky Endre. Szokoly Tamás.

A jogakadémián.

A jogakadémia polgárai is megünneplik márczius 15-ikét. Az ünnepély programja még nincsen végleg megállapítva, valamint az idő sem, valószínűleg a polgárság ünnepe és a kivilágítás kezdete között lesz.

Az iskolákban.

A város valamennyi iskolájában hazafias ünnepély lesz. A főgymnázium Eötvös önképző köre diszgyűlést tart, amelynek programját most állítják egybe, a főreáliskolában, az összes fiú és leány iskolákban ünnepély lesz.

A Réti-népkör és a Velencei-népkör ünnepélye.

A Réti népkör ez az ujonan megalakult kör, 15-én d. u. 2 órakor diszgyűlést tart a nagy napok emlékére; a Velencei-népkör pedig este felolvasó estélyt rendez társas vacsorával egybekötve.

Szekularizáció.

Csabáról annyit tudunk idáig, hogy menykő vitéz legények laknak benne, akik tizen sem félnek egytől és ezen kívül még a kalabriaszozóktól hallottam, hogy milyen furfangosan fog ki Csaba a kártyán, hogy ne lehessen veszíteni rajta.

Weiter nix.

Az az, hogy most jön a java. Csaba babérakra vágyik és nagy eszméket penget — szekularizálni akar.

Ejnye no! Hiszen éppen Csabán esett az az eset, amelyet el akarok mondani.

Összegyűltek a szociálisták nagy gyűlésre Csabán s egy írástudó kiterítve a vármegye mapáját, akkurátos lelkiismeretességgel kezdte kimérgetni a földet, hogy kinek mennyi dukál.

A többi ember csak nézett és hogy ne vevődjék észre a hozzá nem konyítás, hát helyeselt szörnyen.

— A vad vizest ne mérje fel kend, véli az egyik.

— No!? biztatja a földmérő.

— Hát mert nem ér az semmit, gubanczot terem, meg cigány mogyorót, az Ur Isten is csak azért teremtette oda, hogy juk ne legyen a határban.

— Hm!? adja fel a kérdést a mappás.

Egy tapasztaltabb meg szólal erre:

— Adjuk oda iskolai czélokra.

Ebbe megegyeztek.

Hát Wenckheim gróffal mit esinálunk? — kérdi a mappa osztó?

Abban állapodtak meg, hogy adnak neki 40 hold földet meg a kastélyt. De egy urasági alkalmazott is volt az emberek közt és avval biztatta őket, hogy a 40 hold föld jövedelme még fűtés, világitásra sem elég a kastélyhoz.

Ezen meg úgy segítettek, hogy majd átinstálják a gróft a tisztartói lakba, akkor elég lesz a 40 hold.

— Osztályozás végén kisült, hogy éppen 4 hold jutott minden emberre a határból.

De volt még egy bökkenő.

— Hát a pap földjével mit esinálunk?

Összenéztek az emberek, mert hát hogy szörnyen szerették szegény Péky prépostot, aztán abban állapodtak meg, hogy:

— Annak meghagyjuk a birtokát, úgy is nekünk jut abból a java haszon minden évben.

Ejnye no! Hogy megbecsülte a gróffját és a papját a szociálista paraszt, akibe belé szoktak lövöldözni és a gazdasági egyesület? . . .

. . . Uraim! csabai gazdasági egyesületbeli uraim! nem gondolják, hogy maradt még abból a esendőr pirulákból, melyeket idáig is be adogattak a földosztogatóknak?

Azok a esendőr urak pedig fordítva bátorkodnak és egyen sem félnek 10-től, miért akarják hát magukra szabadítani őket?!

Hanem ha már minden áron eszméket akar pengetni Csaba, hát adunk mi egy eszmét, pengesse, — szépen szól.

Ott van Csaba időtlen idők óta a magyar föld legzsirosabb földjén, a magyarság kellős közepén és — tót bizony Csaba, földig tót —

Tessék be szekularizálni magát a magyarságba, akkor majd hallik is, ha beszél. Addig pedig:

dobre noc wincujem

Kóbycsku.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Márczius 11. Iparoktatási bizottság ülése a városbázán d. u. 4 órakor.

Márczius 13. Szépitési egylet közgyűlése d. e. 10 órakor a városbázán.

Márczius 16. Meggyűlés d. e. 9 órakor.

Márczius 16. Gazdasági egylet választmányi és közgyűlése d. u. 8 órakor.

A »vasárnapi népszerű felolvasások« sorrendje:

Márczius 6. »A költőzködő madarakról.« Tartja Potássy János.

Márczius 13. »Márczius 15-ének emléke.« Tartja dr. Türr Lajos.

* **Személyi hír.** Perjessy Mihály kir. ügyész tegnap haza érkezett és hivatalát átvette. Az ügyész most csak néhány napig fog itt maradni, amíg a dolgait elintézi, aztán ismét vissza megy Szabolcsba.

* **Állandó javulás.** Stefánia özvegy trónörökösne betegsége most már határozottan javul. A jobb oldali tüdő már teljesen megtisztult a gyuladás tüneteitől és lassankint tisztul a bal tüdő is.

A tegnap délelőtt kiadott orvosi jelentés a következő:

Tizenharmadik orvosi jelentés.

Stefánia főherczegasszony özvegy trónörökösne 5 es. és kir. fenségénél a tüdő jobb szár-

nyának lobos tünetei már jóformán megszűntek. A baloldalon még meglevő bántalom lassu oldódása daczára az általános érzet igen ki-elégítő.

Kelt Bécsben, 1898. évi márczius hó 9-én délelőtt.

Dr. Neusser, s. k.
tanár.

Dr. Widerhofer, s. k.
tanár.

Dr. Auchenthaler, s. k.
udvari orvos.

* **Nátafalussy kitüntetése.** Dr. Beöthy László főispánunk szerdán a déli órákban hivatalosan — mint a közoktatásügyi kormány megbízottja — felkereste Nátafalussy Kornél tankerületi kir. főgazgatót, a kinek királyi tanácsossá történt legfelsőbb kinevezéséről szóló miniszteri leiratot meleg hangú üdvözlő beszéd kíséretében átnyújtotta.

* **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kotradow Mihály, eperjesi székeskáptalani nagyprépostnak 1040 korona tőkével felerészben az esperesi papnevelő-intézetben létező szt. Anatházról nevezett egyház-irodalmi iskola által a gyümölcsészet és mezőgazdaság alapos ismereteinek a nép közt eszközzendő terjesztése czéljából szerkesztett népiratkák nyomtatási költségei fedezésére, felerészben pedig a jelzett népiratkák szerkesztésén fáradozó papnövendékek jutalmazására tett alapítványáért köszönetét és elismerését nyilvánította.

* **Az új gazdasági tanácsnek.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap délután töltötte be Papp János volt városi gazdasági tanácsos örökét. A városatyák tulnyomó többségének bizalma, mint előre meg is irtuk, Komlóssy József iránt nyilvánult meg impozáns módon, midőn 72 szavazattal 3/7 szavazat ellenében gazdasági tanácsossá választották. — Az a lelkes éljenzés, mely már a szavazás előtt s az eredmény kihirdetésekor a teremben felhangzott, éppen úgy, mint a főaktus: a tulajdonképeni választás eredménye elismerése annak a becsületes, buzgó, szorgalmas munkának, melyet Komlóssy József egész hivataloskodása alatt kifejtett, s melyet tapasztalt a törvényhatóság minden tagja. — Ellenfelei közül Dus László v. főügyész 3 szavazatot kapott. Sokan jezt könnyen félre magyarázhatják, pedig a dolognak az a belső rugója, mert ez időszertint Dus László mondhatni nélkülözhetlen a város jogügyeinek vitelénél. Régi, óriási összegű perek vannak letéve a kezébe, a melyhez nagyon szükséges a város multjának bő ismerete; olyan jogászt pedig nem kapnának, aki annyira ismeri Nagyvárad régi ügyeit, mint Dus László. Ezért ő a legjobb helyen van a főügyészi székben, de a város szűkkeblűen jár el akkor, midőn a főügyész 22 éves érdemeit nem méltányolja.

* **Vasárnapi népszerű felolvasások.** A város több előkelő vezérférfiának közreműködésével a téli hónapokban (kísérletekkel és bemutatásokkal egybekötött) népszerű előadások rendeztetnek az irodalom, történet, alkotmánytan köréből, társadalmi és politikai kérdésekről. Ezen előadások feladata tudományos színvonalon álló népszerű előadások által az általános műveltséget előmozdítani. Az előadások díjmentesek s a községi polgári iskola helyiségeiben tartatnak. Az előadás az ifjusági dalkör közreműködése mellett 1898. évi márczius hó 13-án, vasárnap délelőtt 11—12 óra közt: Dr. Türr Lajos »Márczius 15-ének emléke« czimen tart felolvasást.

* **Pályázat a városnál.** A jövő hónap városi közgyűlése ismét mozgalmas lesz, amennyiben alkalma nyílik a városatyáknak a voksolásra. A Komlóssy József gazd. tanácsnokká történt megválasztása folytán megüresedett első aljegyzői állást töltik be választás utján. Pályázati kérvények április hó 9-ik napjának délutáni 5 órájáig adhatók be a főispán-

hoz. Mint halljuk, Szűts Dezső másodaljegyzőnek kilátása van a megválasztásra.

* **Az ugoecsi főispán.** Ugoecsamegyében megindultak már a kombinációk a főispáni szék betöltése iránt. Hír szerint Vághó Ferenc mármaros-szigeti anyakönyvi felügyelőt fogja a kormány kinevezeteni.

* **Zarándok-út Rómába.** A Rómába tervezett zarándok-útra vonatkozólag a következő értesítést vettük: Indulás márczius 22-én, Budapestről. Az utazás rendezője, a hercegprímás engedélyével, főtisztelendő König Gusztáv pápai kamarás, budapesti krisztinavárosi s. lelkész. Uti költség: I. osztály 180 forint. II. osztály 140 forint. III. osztály 55 forint, a mely összegbe bele van számítva az utazás oda és vissza és 5 napi teljes ellátás Rómában. A jegy 45 napig érvényes, tehát aki a zarándoklat után Olaszországban akar maradni 45 napig maradhat. Utlevél nem szükséges. *A zarándokok a pápa Ő szentsége előtt meg fognak jelenni.* Akik a zarándoklatban részt akarnak venni, levélben jelentkezzenek postafordultával főt. König Gusztáv urnál (lakik: Budapest, I. kerület krisztinavárosi plebánia.) Ugyan ide küldendő az utiköltség is.

* **Szobrász-ösztöndíj.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Szászvárosi József szobrászönvendéknek, a fa-szobrászatban való tanulmányai folytatására 502 frt ösztöndíjat adományozott.

* **Az ideai tornaverseny.** A nagyvárad, nagyszabadi és debreczeni tankerületekbe tartozó középiskolák ifjúsági-tornaversenye az idén Aradon lesz. A versenyek megtartási idejét a pünkösdi ünnepekre tervezik.

* **Fényes hangverseny.** A nagyvárad zenekedvelők egyesülete a legközelebbi hangversenyt f. hó 24-én tartja meg. A koncertnek műsoráról egyelőre csak annyit árulunk el, hogy több számnak betöltésére sikerült az igazgatóságnak illusztris nő vendégeket megnyerni. Maga a zenekar is két remek orkesztrális számmal fog szerepelni a műsoron, a melyet közelebb részletesen adunk.

* **Gazdát cserélt.** A biharmegyei kismarjai terjedelmes nemesi birtokot, mely eddig a Szabó-család tulajdona volt, megvásárolta Szunyogh Zoltán nagybirtokos.

* **Az izr. nőegylet hangversenye.** A nagyvárad izr. nőegylet folyó hó 19-én jólékony czéltől a nagyvárad szegények fölsegelésére hangversenyt rendez. A hangversenyen közreműködnek: Abrányi Emil, a ki több költeményt szaval el; Abrányiné Wein Margit a m. kir. opera jókedvű tagja, a ki opera részleteket és magyar népdalokat fog énekelni és Rákosi Viktor Sipulusz, a ki humoros történeteivel fogja megkacagtatni a közönséget. Ezenkívül több érdekes pontja lesz még a hangverseny programjának. A hangversenyre szóló belépő jegy ára 3 korona.

* **Megzavart vadászat.** A komáromi csendőrség tegnapelőtt egy emberre bukkant, aki dacára annak, hogy a vadászati tilalom már régen beállott, még most is vadászt. A vadászt Lőrincz Mihályt letartóztatták, mikor azonban igazolta magát szabadon bocsájtották, az eljárást azonban ellene folyamatba tették.

* **Vissza a három millióval.** A M—g szerkesztőségébe egy autografált levelet küldtek be, mely arról tesz bizonyosságot, hogy a liberális szavazatokért kiadott milliókat kezdik követelni a képviselőkön. Ezt a veszedelmes mozgalmat Rohonczy leleplezésének köszönhetik. Jellemző, hogy a választásra kiadott pénzt a megvásárolt hazafiak akarják bekövetelni. A jegujabb felszólalás szóról szóra így hangzik:

Tisztelt uram!

Miután a nagylaki választó-kerületben az elégtelenség napról-napra növekedik, a nép éhez, és éhínség fenyeget; felhívjuk Kristóffy

József országos képviselőt, hogy a megvesztegetésünkre — véres verejtékünkkel szerzett filléreinkből befizetett adónkból — felvet 19 ezer forintot Bánffyknak, mint azt ígérte is, — fizesse vissza és hasson oda, hogy ezen összeg a szűkölködő szegények között, a szabadság nagy napján a kerületben kiosztassék.

Ezt kéri választói. Tóth Imre, Horváth János, Kicsin József és a többi választó.

* **Tűz.** Tegnap hajnalban Geisz Gyula görbedi lakos háza és gazdasági épületei meggyuladtak és leégtek. A kár tetemes. A tűz valószínűleg gyújtogatásból keletkezett. — Sebestyén István Körözs-Tarjani lakos háza gondatlanság következtében meggyuladt és leégett. A kár 500 frt. Biztosítva nem volt.

* **Harczéri tudósítások.** A hadi-tudósító iroda szervezésén nagyban folyik a vöröskereszt egyesület központi hivatalában a munka. A főváros lelkészkezdő papságának már minden tagja aláírta a haditudósító irodában végzendő inspekció tartására kötelező nyilatkozatot. Schlauch Lőrincz bibornok értekezletre hívja össze a főváros összes lelkészeit, hogy a végleges szervezkedést befejezzék.

Kohn Lipót az ügyészségnél.

Vasárnap a »Nemzeti Szövetség« alakuló gyűlésén dr. Herczegh Mihály egyetemi rektor beszédjébe, mikor ez azt mondta, hogy a Nemzeti Szövetség hivatva van megállítani diadalmas útján a szocializmust, egy fiatal ember közbe kiáltott: — *Azt soha!*

A rendőrség a csendháborítót kivezette a teremből s megidézte másnap, amire a fiatal ember Kohn Lipót egy levelet irt a rendőrkapitánynak, amelyet alább egész terjedelmében közlünk.

Kohn Lipót ezért a levélért ma már az ügyészség börtönében van és elmélkedhetik a felett, hogy érdemes volt-e közbe szólni és azt a levelet írni; azonban az a levél is mutatja azt, hogy a szocializmus milyen rohamosan terjed és hogy milyen bátrakká váltak már a szocialisták.

Dr. Perjessy Mihály kir. ügyész éppen jókor érkezett haza. A szocializmus félszéből jött meg s most itt találja Kohn Lipótot, akivel mindenestre a legszigorubbán fog eljárni úgy ő, mint a törvényszék.

A szocialista vezér elfogatásáról a következőkben számol be tudósítónk:

A vasárnapi gyűlésen, mikor Kohn közbe szólott, az ott lévő rendőrbiztos be akarta Kohnt kisérteni, azonban Kohn igazolta magát és így hétfőre megidéztek a rendőrségre kihallgatásra. Kohn a kihallgatáson meg nem jelent, hanem a helyett egy levelet irt Rimler Károly rendőrkapitánynak, amelyet ajánlva küldött neki.

A levél így hangzik:

Tekintetes Kapitány ur!

Tessék jól meggondolni a dolgot. Ha tekintetességed háborút tüzent, én nem fogok gyáván félre állani, hanem merészen kiállok a küzdőterre s harcolni fogok mig elesem. Ha engem üldözni fognak, ugy viszatérek ideálomhoz, — a néphez és akkor!... Ujra kezdem a rendőrség által tönkre tett mozgalmat ujra szervezni, magam leszek az első és védelmezni fogom azt a szegény nyomorult mobbot! Csak egy szót kell szolanom és! . . . a többit tudja tekintetességed. Hisz tudja, milyen népszerű vagyok a nép előtt! . . .

Küzdeni fogok a végtelenségig, jöjjön, aminek jönni kell! . . . Én nem távolok. Elítéltetésem lesz kihívás a harcra! . . . Fel tehát!! egyikünknek győzni kell! . . .

Tisztelettel

Kohn Lipót.

A levélből kitetszik az elkeseredés és a konokság, ami ebben a fiatal vézna, beteges ember belsejében uralkodik. A levél figyelmet érdemel különben azért is, mert Kohn egészen nyíltan bevallja, hogy a rendőrség a mozgalmat tönkre tette.

A rendőrség tegnap azonnal a levél vétele után elfogatta Kohnt és felvitette a rendőrségre. A rendőrkapitány felmutatta a levelet Kohnnak, aki elismerte, hogy a levelet ő írta és amint mondja, czélja az volt, hogy védelmezze a népet a rendőrség támadásaival szemben.

A rendőrség Kohnt a büntető törvénykönyv 169. §-ában körülirt hatóság elleni erőszak büntettségért letartóztatta és még a tegnapi nap folyamán átkisérte az ügyészséghez.

Kohn az egész eljárás ellen tiltakozott a nép nevében, természetesen hiába.

Az ügyészségnél a vizsgálatot már megindították.

Tempi passati.

A 48-as honvédek, mint ilyenek arról nevezetesek, hogy haláluk után mint »nagy idők tanuja« szerepelnek s hogy minden egyesről elmondják: ismét fogyott egygyel az a fényes gárda, a melyik héroszi csatát vívott a legszentebbert, a szabadságért — a piski-i hidnál Bem apó mellett és egyebütt.

Természetes dolog, hogy minden ilyes alkalmal csak fokozódó tisztelettel pillant országvilág a még megmaradt héroszokra és a lelkes ifjúság rajongó lelkesedéssel ünnepli és bámulja őket.

Sők, mindezen ünneplés központjai, szerényen szabadkoznak az ünneptetés elől, szerényen és azon megjegyzéssel, hogy igen, ott voltak ők is akkor, mikor a haza áldozatot kívánt, vért, vagyont, életet.

De természetes, hogy azért még jobban ünneplik őket.

Mikor legalább én honvéd-önkéntes voltam, habozás nélkül oda tisztelegünk mindig, valahányszor öreg 48-ast láttunk.

Mert hát mi is meg voltunk arról győződve, hogy az a szegény egyenruha; meg az ezüst medália felér legalább is egy tábornoki uniformissal.

Hogy a manóba ne? Htszen mekkora dicsőség fűződik ahhoz az egyenruhához, — milyen tömértelen fényes dicsőség! Nos és még inkább azokhoz akik azt viselik.

De hát eljár az idő, szinte röpül.

Immár ötven éve annak, hogy a szabadság szele végigzugott édes hazánk földjén s hogy mindeb honfi szív megdobbant, — erre a szóra, hogy szabadság.

Hova tűntek azok a csodálatos napok? hova? Egy emberöltő messziségből tekintünk vissza reájok. S még így is vakítóan fényes, nagy napoknak látjuk.

Ujabb idők következtek, ujabb intézmények létesültek. Pártfogásába vett bennünket az omnipotens kormány. De pártfogásába vette a 48-as honvédek is. Megépítette nekik — a király és a nemzet jóvoltából — a honvédenházat és felségítette a törődött aggastyánokat évi kegydíjakkal — ugyancsak a magyar nemzet jóvoltából.

Megjegyzendő azonban, hogy a magas kormány soha sem szokott arra hivatkozni, hogy a magyar nemzet jóvoltából olyan magas és — főleg — tehetős, hanem igenis fölöttébb magának vindikál mindig mindent és mindenkit.

És mindannyiszor a magas kormány nem úgy szerepel ám, mint a magyar nemzet előlője és hűséges sáfárja, hanem mint az obligát-elvek és eszmék apostola és terjesztője.

Aligha így nincs a 48-as honvédek javarészevel is.

Avagy mi egyebet gondoljon az ember, mikor azt hallja, hogy a 48-as honvédek budapesti választmányi ülése határozatilag kimondta tegnapelőtt, hogy s küszöbön álló márczius 15-iki ünnepségen nem vesz részt nem vesz pedig azért, mert **márczius 15-ike semmi összefüggésben sem áll a 48-as honvédekkel!**

Bámulj ország, bámulj világ!

Hát ugyan kivel és kikkel áll márczius 15-ike összefüggésben?

Hát minek ünnepli a magyar nemzet márczius 15-ikét? Talán azért, mert a díjnokok java része ekkor szippantja fel egész márcziusi gázsi-ját? vagy talán azért, mert a latienerek **Idus**-nak mondják s ez sokkal kedvesebbnek hangzik (különösen rövid I-vel) mint ti-ze-nő-tő-di-ke? vagy talán azért, mert Rómában e napon intették le, jó néhány évvel ezelőtt Julius Caesart, a legelső Bánomisénffy-t?

Am jó, ha a kormány április 11-ét lépteti elő nagy napnak, s megteszi alkotmányos, hivatalos ünnepnek. De a turul madár 1848 márczius 15-én terjesztette ki ragyogó szárnyait, s nem várt április 11-ig, hanem repült, repült, hogy a szíve is örült ennek láttán minden magyarnak.

Aztán ki állott elsőnek sorompóba, akkor, mikor az alkotmányt vérrel is meg kellett védelmezni? Bizony az a márcziusi ifjuság, akikből honvédek lettek.

De kár ezt elmondanom. Hiszen jobban tudják azt nálam azok az öreg honvédek, a kik ott fent a metropolisban székelnek s a kik ott a metropolisban tárgyalták le márczius 15-ikét, mint a hogy a Mucsaiak a **Saj i-S z r ó l i** cég derbyben megvert favoritját, a **K e h e s t**.

Hova jutunk még, vajjon hova?

Hol maradsz **H a z a f f y V e r a y** Jánosom megróvái kalandoddal?, oh mondd, hol késel az éji homályban, a régi dicsőséggel kapcsolatosan?

Buksy.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németből: — plex.

44.

S Askán nem tudott szabadulni ezen benyomások elől. Azonkívül a környezet is megette hatását, hogy olyan hangulat támadjon lelkében, mely kedvezett a válási terv kiero-szakolásának és előmozdította benne a lány iránti elhidegtülést.

Az egyszerű és kietlenül barátságosan vendéglői szoba helyett a fényűzéssel berendezett nagyuri ház, a nagy kényelem és jólét, mely itt lépten-nyomon körülvette; továbbá a biztonság megnyugtató érzése s a gondtalan élet szemben a hajós negyed lakóinak nyomorával és életküzdelmeivel: mindez nagy befolyással volt Askán elhatározására és nagyon könnyűvé tette neki a választást a kétféle helyzet között.

Milyen kiábrándítólag hatott rá az ellentét, midőn másnap Anna levelének olvasása után újra kiment a hajós negyedbe és a jólismert és annyiszor megjárt lépcsőkön haladt felfele Annához utolsó vizitjére.

Mintha az egész világ egyetem panaszszava ütötte volna meg fülét, megtöltve a levegőt az élet gondjainak és a nélkülözéseknek siralmával. Szinte hallani vélte e perczen az aszkéták jelszavát, hogy a világ nem az örömek csarnoka, hanem a megpróbáltatások és nehéz kötelek tanyája.

És ekkor a nyomasztó hangulat hatása alatt minden emelkedett érzés kihalt a lelkéből, sőt úgy érezte, hogy régi szerelmének melege is kialudt a szívében a lány iránt.

Mindazonáltal erővel is leküzdötte érzelmét, midőn a szegényes lakásba benyitott. Az a gondolat, hogy bilincsek és kötelek elszakításával régi

megszokott kényelmét és életmódját ismét zavartalanul folytathatja, erőt s bátorságot adott neki a rá váró szerep eljátszásához.

Szívélyes üdvözléssel sietett Annához és a régi bizalmas szokás szerint meg akarta őt csókolni és ölelni. A lány azonban, ki fekete gyászruhájában és fakó, márványszerű arcával csak szomorú árnyékként nézett ki az egykori boldog szerelmesnek helyén mozdulatlanul maradván, kedvetlenül háritotta el magától Askán enyelgéseit s azután így szólott hozzá kimért, fájdalmas hangon:

— Hagyd abba, kérlek, ezt a bizalmaskodást. Semmi kedvem most veled ölekezni, s általad csókoltatni. Ellenkezőleg e perc komolysága arra int, hogy sürgősen hivjalak fel arra, hogy viszonyunkat illetőleg előttem azonnal és határozottan nyilatkozzál. Tulajdon szájadból akarom hallani sorsomat. Add elő élőszóval, hogy mi a nézeted atyád ajánlatáról!

Askán nem térhetett ki ezen egyenes felszólítás elől. Kénytelen-kelletlen át kellett esnie a kényes kérdés tárgyalásán.

Obligát mentegetőzéssel, hosszú és üres körülírásokkal kezdte beszédét. És miután kiemelte azt, hogy mily csekély különbség van az ő óhajai és atyja feltétele között, így folytatta:

— Ne légy tehát büszke és ne duzzogj ellenem, azért, hogy ekkora változtatás történt. Hajts kérlek a szavamra! Fogadd meg az okos szót! Higgadtan, megdölvén a dolgot nekünk aránylag még örülnünk kellene, hogy így is állunk s hogy atyánk eddig is elment engedékenységében. És minthogy mi mindnyájan komolyan vesszük azt a mi eddig történt részünkről egyáltalán nem értem a te vonakodásodat és kétségbeesésedet. És a mi a

(Foly. köv.)

TÁVIRATOK.

Stefánia állapota.

Bécs, márczius 10. (Saj. tud. táv.)
Stefánia özvegy trónörökösné állapotában a javulás egyre tart.

Klementina hercegasszony állapota.

Bécs, márczius 10. (Saját tud. táv.)
Klementina hercegasszony üdülő felében van.

Garasnin holttestének hazaszállítása.

Budapest, márczius 10 (Saj. tud. táv.)
G a r a s n i n volt párisi szerb nagykövet holttestével jövő gyorsvonat délben ment keresztül Budapesten. A pályaudvaron a budapesti szerb konzulátus teljes számban megjelent. A gyorsvonat rövid várakozás után folytatta útját Belgrád felé.

A Szalavszky—Ivanka afférhez.

Budapest, márcz. 10. (Saj. tud. táv.)
S z a l a v s z k y segédei a déli órákban tárgyaltak I v á n k a Oszkár segédeivel, K u n d Jenővel és S i m o n y i Dénessel. Miután azonban a segédek nem tudtak megegyezésre jutni a fegyvernemet illetőleg, — ezen függőben maradt kérdésben fegyverbiróság fog dönteni legközelebb.

Gajzágó Salamon halálához.

Budapest, márcz. 10. (Saját tud. táv.)
Gajzágó Salamon az állami számvevőszék nyugalmazott elnöke még mindig halottas ágyán fekszik. Ma d. u. 3 órakor dr. Pertik Ottó bebalzsamozza az elhunyt holttestet. A bebalzsamozás aktusa

után az Entreprise emberei ravatalra helyezik a holttestet. A temetés az ujvilág-utca 13. sz. alatti gyászszobából a kerepesi-úti temetőbe, hol a főváros tanácsa díszsírhelyet ajánlott föl, holnap d. u. 3 órakor lesz a rom. kath. egyház szertartása szerint, melyet Körner Károly belvárosi apátplébános végez majd papi segédlettel.

Az osztály-sorsjáték huzásai.

Budapest, márcz. 10. (Saját tud. táv.)

A mai huzáson a főbb nyereményeket a következő sorsjegyek nyerték: **200,000** koronát a **25534**-es számú, — **100,000** koronát az **53337**-es számú, — **10,000** koronát a **4564**-es számú és **5000** koronát a **92939**-es számú sorsjegyek.

Az egyesült Államok honvédelme.

Budapest márczius 10. (Saj. tud. táv.)

Washingtonból írják: M a c K i n l e y elnök aláírta a honvédelemre szánt 50 millió dollár engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat ezzel törvényerőre emelkedett.

6 millió kölcsön.

Budapest, márcz. 10. (Saját tud. táv.)

A Reuter ügynökség jelenti Practoriából: A kormány holnap felhatalmazást fog kérni a néptanáctól 6 millió fontnyi kölcsön felvételére.

A Bombay-i lázadáshoz.

Budapest, márcz. 10. (Saj. tud. táv.)

A Reuter ügynökség jelenti Bombay-ból: A nyugtalanság részben lecsillapult ugyan, de azért a helyzetet még nagyon komolyan tartják. Púnából lovasságot rendeltek ide, amely résztveend az utcai őrzésekben. Erre a célra önkénteseket is toboroztak. A város most már egészen a katonák kezében van; a csőcselék 2 angol katonát megölt és megkísértette a kórházakat felgyújtani, de sikertelenül, mert elűzték őket. Még nem tudni, hogy a lázadók közül hányan vesztették életüket.

Az orosz czár pénzügyminiszteréhez.

Budapest, márcz 10. (Saj. tud. táv.)

Pétervárról írják: A hivatalos lap W i t t e pénzügyminiszterhez intézett császári kéziratot közöl, amely így szól:

Mivel az 1897. év végén az állampénztárban 200 millió rubelnyi felesleg volt, amelyből 106 millió az 1897—1898. évekre vételett át rendkívüli kiadások fedezésére, elegendő összeg marad a flotta megerősítésére szükséges 90 millió rubelnyi rendkívüli kiadás fedezésére. A kézirat Witte tevékenységének elismerésével és a czár további jóakarátának kifejezésével végződik.

Az orosz hadi készülődés.

Budapest, márczius 10. (Saj. tud. táv.)

Szent-Pétervárról jelentik: A czár ukáza elrendeli 9 millió rubel kifizetését hadihajók építésére, mint rendkívüli kiadást, kölcsön felvétele nélkül.

Aranyszállítás Amerikában.

Budapest, márcz. 10. (Saj. tud. táv.)

New-Yorkból jelentik: További arany-

küldeményt jelöltek ki behozatalra. A behozandó arany összege immár 12.775,000 dollár.

A stepney-i választás.

Budapest, márcz. 10. (Saj. tud. táv.) A stepney-i alsóházi választásnál *Steadman* liberálist 2491 szóval képviselővé választották. A konzervatív kormány *Gordon* 2491 szavazatot kapott. *Steadman* az elhalt *Isaacson* (konzervatív) helyére lép,

SZERKESZTOI POSTA.

G. L. Holyben. Szives készséggel adunk helyet a közérdekű cikkeknek, csak tessék idejében beküldeni. Annál szivesebben közöljük a cikket, mert mi is hívei vagyunk annak a praktikus eszmének. Üdvözlét.

L. B. Isaszeg. Az ígért tudósítást várjuk, ne küldje ajánlva, hanem express, hogy idejében megkapjuk. Az emlékbeszédet is küldje el, de előre még nem ígérhetjük, hogy közölni fogjuk.

KÖZGAZDASÁG.

TÖZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készaru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, márcz. 10.

Buza őszre	9.05
Buza tavaszra	12.—
Tengeri	5.37
Rozs őszre	8.54
Zab őszre	6.54

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, márcz. 10.

Oszták hitel	365.30
Magyar hitel	381.75
Allamvasut	342.25
Déli vasut	80.50
Rimamurányi	247.25
Magyar jelző	263.25
Magyar leszámítoló	255.75
Iparbank	101.25
Budapest közuti	401.50
Kereskedelmi bank	1402.—
Villamos vasut	379.—
Salgótarjáni	588.—

Bécs, márcz. 10.

Az irányzat gyenge.

Oszták hitel	863.—
Magyar hitel	380.25
Allamvasut	341.—
Birodalmi márka	58.75

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktözsde 1897 márczius 10-én.

Magyar aranyjárdék 4%	122.—
Magyar koronajárdék	99.30
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	122.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereségy-sorsjegy-kölcsön	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	141.25
Oszták járadék papírban	102.25
Oszták járadék ezüstben	102.25
Oszták járadék aranyban	122.25
Oszták korona járadék	102.75
1860. oszták államsorsjegyek	144.—
Oszták magyar bankrészvény	928.—
Magyar hitelbank részvény	380.25
Oszták hitelintézeti részvény	363.30
Páris vista	341.2
20 márkás arany	9.50
Német birodalmi márka	58.75
London vista	120.20
Páris vista	47.52 1/2
20 márkás arany	11.73

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTER. *)

Nyilatkozat.

Társaságunk ellen egy idő óta a legnagyobb rosszakarat által terjesztett híresztelések folynak, melyek abból az alkalomból, mely bizalmat kell, hogy keltsen, — hogy ügyvezetési módjában az eddiginél nagyobb óvatosságot és rendet hozott be, — bizalmatlanságot igyekezve kovácsolni.

Azt híresztelik, hogy utézetünknel sikkasztások történtek; hogy más társaságba beolvadunk; hogy visszbiztosítási szerződéseink megszüntek; hogy liquidálunk; és még ki tudná felsorolni, hogy mi más?

Mindezen híresztelés légből kapott.

Nem liquidálunk, nem olvadunk be semmi társaságba, viszontbiztosítási szerződéseink érvényben vannak, sikkasztás nem volt; tüzleteinket teljesen rendben, a legnagyobb pontossággal, a biztosító közönség érdekeit lelkiismeretesen

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

megőrizve fogjuk folytatni, úgy, hogy a biztosító közönség a legnagyobb megnyugvással és bizalommal fordulhat hozzánk.

Szükségesnek véltük az eddigi vezérigazgató ügyvezetését egy tekintélyes szakértő által megvizsgáltatni, a vizsgálat befejeztetett és az eredményt közgyűlésünk tudtára fogjuk adni: azt azonban már előre tudhatjuk, hogy az eredmény teljességgel nem befolyásolja sem fennállásunkat, sem működésünket, sem annak erejét, vagy képességét, sem pedig a bizalomra teljesen méltó voltunkat, mely bizalmat továbbra is kérjük.

Budapest, 1898. évi márczius 8-án.

Teljes tisztelettel:

Hazai általános biztosító Részvény-társaság.

Kossuth,

elnök,

Dr. Egyedi,

alelnök,

221/1898.

Arverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagyváradvárosi kir. járásbíró 1898. évi 2882 számú végzésével Schön Hermína felperes részére Meisels Jónás Benjamin alperes ellen 1000 frt — kr. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán, alperestől lefoglalt 880 frt 60 krajczárra becsült ingóságokra a fenti kir. járásbíró 3156—98. sz. végzésével az arverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán nagyteleki-utca 523. sz. leendő megtartására határidőül **1898. évi márczius hó 14-ik** napján délután 5 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, képek, tükrök s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívának mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a meny nyíban részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéséig alulírt kiküldöttönel vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt N.-Váradon, 1898. évi márczius hó 4-ikén

Csathó Jenő,

kir. bir. végrehajtó.

82 1—1

Oroszy-féle udvari sütemények és bonbonok igen jutányos árban.

KÁDÁR JÁNOS

előbb Kádár és Kiss

fűszer-, bor- és csemegekereskedése a „Veres kereszt“-hez.

Sürgöny-czim: **Kádár János**

Fő-üzlet: **Bémer-tér.**

Telefon összeköttetés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az összes **friss töltésű gyógy- és ásványvizek** megérkeztek és azokat ezentul mindig friss állapotban bocsájtom a mélyen tisztelt fogyasztók rendelkezésére. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény és házhoz szállítás.

Bőjti cikkekben igen nagy választék.

Gazdasági magvak eredeti ólomzárral legjutányosabb árak mellett.

Egyuttal szives figyelmébe ajánlom, hogy elődöm a megszűnt Kádár és Kiss cégtől szintén átvett fiók-üzletet megszünttettem és az elárúsítást fokozottabb figyelemmel, személyes működésemmel ezentul **csakis a Kádár és Kiss-féle főüzletben Kádár János cég alatt folytatom.**

Vidéki rendelmények gondos csomagolással azonnal ellintéztetnek. Láda, csomagolás és vasúthoz való kiszállításért díj nem számítottatik.

Pontos és gyors kiszolgálást ígérve kérem a m. t. közönség további szives pártfogását.

80 1—3

tisztelettel

Kádár János

előbb Kádár és Kiss
Bémer-tér, Guttmann-ház.

A fiók-üzlet berendezése eladó!

Kitünő minőségű jamaicai és braziliai rum, chinai és orosz karaván theák legelőnyösebb beszerzési forrása.